

In Maart naar „De Beer”

Het is een grauwe dag met flinke Zuid-Westenwind. De Nieuwe Waterweg is een woelige deinende watermassa. Het motorbootje brengt ons het haventje uit, waar op de hoge palen de zilvermeeuwen — de bruingestreepte jongen en de zilverwitte vierjarigen — van dichtbij te zien zijn. Een enkele mantelmeeuw, een forse vogel met zwarte vleugels rust wat op een paalhoofd.

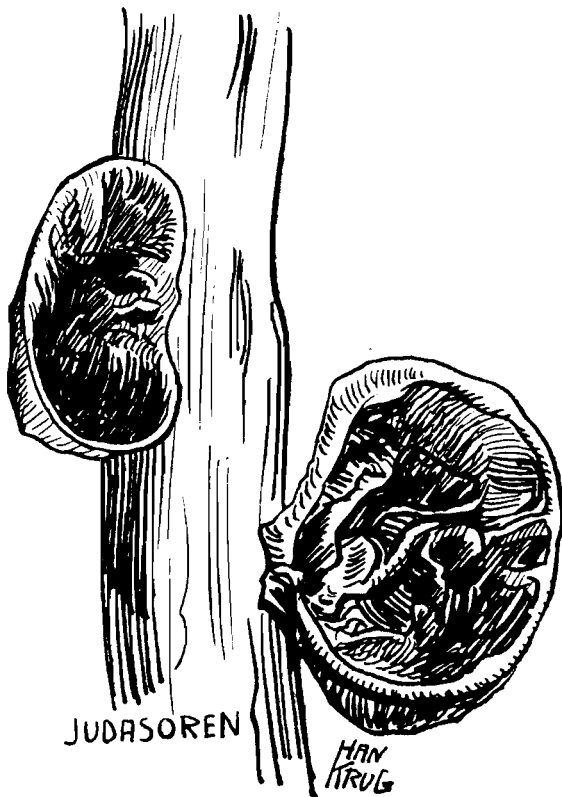
Wij landen aan de lange steiger, na flink dooreen geschud te zijn op het onrustige water, gaan in ganzenmars het steigertje over en staan op het vogeleiland „De Beer”! Wat al dadelijk opvalt als we door het restant van het eens zo indrukwekkende vlierbos trekken, zijn de vele Judasoren, bruine zwammen in de vorm van een mensenoer, die op de oude vlieren groeien. We dringen door de vlieren en duindoorns heen en menige fazant vliegt schor kakelend op. Ook een velduil, die in een dalletje rustte, vliegt geruisloos weg. De vele holen en de beschadigingen aan vlieren en wilgen, waarvan de bast tot op vrij grote hoogte is afgevreten, verraden de aanwezigheid van

talrijke konijnen, te veel eigenlijk. Bij vele boompjes is de schors tot op anderhalve meter hoog rondom afgevreten; zo hoog klimmen de knagers bij voedselschaarste! Dergelijke boompjes zullen het niet lang meer maken.

Op de vlakte gekomen, waar leeuweriken juichend de lucht ingaan en kieviten buitelen, ontdekken we een vogeldrama. Twee nog smetteloze vleugels met aan de punt wat donkere tekening, liggen in het duingras, vlakbij een afgekloven skelet. Aan de groene snavel, de groengele poten en de vleugelpunten is te zien, dat hier een stormmeeuw geslagen is. Een drietal kiekendieven cirkelen boven de vlakte: zouden dat de daders zijn? Zo'n grote stormmeeuw is anders geen gemakkelijke prooi voor deze roofridders! Mogelijk heeft een slechtvalk dit op zijn geweten.

De zeearend, die hier enige weken geleden zijn machtige vlucht nog spreidde, is reeds weer naar zijn Noordelijk broedgebied vertrokken. De zeearend leeft hoofdzakelijk van aas, dode konijnen of dode vis van het strand.

Behalve wat oude vlieren, staan er op het Zuidelijke gedeelte van De Beer geen bomen, zodat de hier nestelende vogels genoeg moeten nemen met een in een dalletje moeizaam groeiende twee meter hoge meidoorn. In zo'n boompje zit een reusachtig groot oud eksternest. De takken van het dak zijn tot in de top gevlochten: een ontoegankelijke burcht! Aan de achterkant van het takkennest is te zien, dat de ekster zijn jongen voorspoedig groot heeft gekregen. Daar is namelijk een grote korst vogelmest het bewijs van. De snavels van de jonge vogels zijn natuurlijk naar de ingang van het nest gericht, waar de ouders het voedsel komen aanbrengen. Vandaar, dat de vogelmest aan de achterkant van het nest zat.

Achter de lange zanddijk, die ongeveer loopt van Noord naar Zuid, is op het ogenblik een flinke plas, de Buitenplas, die zomers droog is. Langs de kant zitten in de luwte van wat kruipwilgen een vijf en twintig pijlstaarteenden, gemakkelijk te herkennen aan de lange staartpenen van het mannetje. We steken de dijk over in de richting van het groene strand. De zee, opgezweept door de Noord-Westerstorm is de beschermende duinenstrook ver binnengedrongen. Tonnen, boeien, manden, hout en andere rommel liggen tot in de duinen, die aan de voorzijde recht zijn afgeslagen.

De wind had dan ook een enorme snelheid en stuwde het water tot tegen de dijk. Vóór 1940, toen de dijk er nog niet was, spoelde de zee mijlenver het land in en liet na de storm een woest en fantastisch landschap

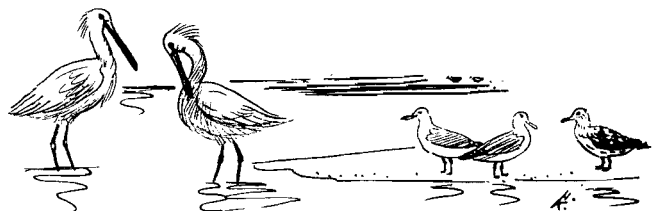
achter, met half afgeslagen duinen, begroeid met kromme vlieren, waarvan de wortels bloot lagen.

Steeds gaan we Zuidelijker tot aan het Brielse gat, maar al eer we daar zijn, zien we nog een prachtig tafereel: twee lepelaars, die rustig in een plasje staan, terwijl een twintig zilvermeeuwen op de kant zitten en troepjes bontbekpleviertjes langs de oever naar voedsel zoeken. Bij de Brielse Maas kunnen we de slikken niet op, daar het zeewater, krachtig opgezweept door de stormachtige wind, de plaat onderspoelt. Met machtige sprongen schieten enkele hazen uit de ruigte van Spartina (slijkgras), zeebies, zulte en riet en hollen in een grote boog door plassen en slenken weg, zodat het water om de lange oren spat! Dat ze hier in die schaars begroeide en vaak stuivende vlakke nog wat te eten vinden, is een raadsel. Of teren ze op de boer, wiens winterrogge de groene spruiten al aardig hoog in de wind steekt?

Hazen kunnen soms nachtelijke tochten maken van twintig kilometer. Overdag liggen ze dan in hun leger, slapen in de ruigte van slootkant of berm en gaan pas op het allerlaatste moment op de vlucht.

We wandelen langs de Maasvlakte terug, waar honderden bonte pieten bijeen gedromd zitten. Ze zoeken in elkaars nabijheid beschutting. Tientallen pijlstaarten dwalen rond, enkele zaagbekken trekken vlak over de ruwe zee en een paar dozijn groengekopte zwartbruin-witte bergenden (die tot de ganzenfamilie behoren) zitten in de talrijke plassen. Een paar rotganzen, waarvan de witte ring om de hals goed te zien is, staan in het ondiepe water; talingen en brilduikers vliegen rond. Op het groene strand zoeken wel vijftig veldleeuweriken naar onkruidzaden. Een grote vlucht van een tweehonderd sneeuwgorzen vliegt op. Steeds jagen we weer hazen op, die een grote snelheid ontwikkelen en af en toe „kegel maken” om poolshoogte te nemen. Later, bij de Zuiderpier, juist tegenover de Hoek van Holland, zijn enige sneeuwgorzen tot op enkele passen te naderen. Ze zijn geheel niet schuw en zoeken naar zaden van de daar groeiende planten.

We hebben ruim vijf uur over de tocht gedaan. Zo uitgestrekt zijn de slikken, duinterreinen en stranden (1700 ha)! Van de vele bunkers, die met aarde en zoden bedekt zijn, hebben we maar niet te veel notitie genomen. De Beer is weliswaar niet meer te vergelijken met het beroemde „voegeiland” van voor de oorlog, maar toch valt er voor de opmerkelijke natuurvriend nog veel te genieten, vooral op het gebied van vogels.

... twee lepelaars, die rustig in een plasje staan ...